

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0426U000077

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вусатюк Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Vusatiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-2079-1089

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.01.01

Назва наукової спеціальності: Українська література

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2026

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.133.03

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17, 17.01.09

Тема дисертації:

1. Літературно-критичний дискурс київських неокласиків
2. The Literary Critical Discourse of the Kyiv Neoclassicists

Реферат:

1. У дисертації вперше цілісно досліджено літературознавчу спадщину київських неокласиків, окреслено характерні особливості їхнього літературно-критичного дискурсу. Київських неокласиків представлено як групу, що складалася з ядра — «група п'ятірного» (М. Зеров, М. Рильський, М. Драй-Хмара, П. Филипович, О. Бургардт) і «шостого у гроні» В. Петрова — та найближчого кола (М. Могилянський, Б. Якубський, А. Лебідь, С. Савченко, М. Калинович, М. Новицький, А. Ніковський). Залучення до розгляду повного корпусу літературно-критичних, історико-літературних, теоретичних, епістолярних та автобіографічних текстів кожного з літературознавців та їхнє компаративістичне зіставлення дає змогу виявити спільну проблематику і спільний методологічний інструментарій групи. У дисертаційній роботі поєднано два підходи. По-перше, з позиції літератури як об'єкта критики проаналізовано, якою була рецепція й оцінка київськими неокласиками тих чи інших письменників, творів світової та української літератури, які епохи та стильові течії вони вважали близькими своїй творчості. По-друге, з позиції онтології критики з'ясовано, як київські неокласики розуміли

сутність і завдання критики, що з літературознавчої традиції вони переймали, які сучасні концепції та ідеї були їм суголосні, яким теоретико-методологічним інструментарієм вони послуговувалися та які інтерпретаційні підходи вважали для себе пріоритетними. Наукове становлення більшості київських неокласиків як літературознавців відбувалося в Імператорському університеті св. Володимира в Києві, де вони навчалися на історико-філологічному факультеті. У дисертації переглянуто питання впливу філологічного методу В. Перетца на літературознавчі принципи неокласиків, а також вивчено участь у семінарі М. Драй-Хмари, П. Филиповича, М. Калиновича, С. Савченка та наукову комунікацію В. Перетца з рештою учасників групи. Київські неокласики визначали традицію як актуалізовану взаємопов'язану симультанно представлену світову літературну спадщину, джерело творчого натхнення і підґрунтя для поетичних інновацій. Відкриті до засвоєння різних явищ літератури, вони, втім, як творці «високого» канону, надавали перевагу віддаленим у часі й просторі літературам, зокрема греко-римській античності. На думку неокласиків, античність була важлива для творців новітньої української літератури як школа стилю, зразок інтелектуалізму й життєрадісного світогляду, транслятор подібного історичного досвіду. Неокласики також засвоювали досвід європейського модернізму в його національних відмінах (французький, німецький, польський тощо). Превалювання оксиденталістських орієнтацій у дискурсі київських неокласиків не заперечувало сходознавчих інтересів окремих учасників групи. У дисертації спростовано усталену думку про брак теоретичного осмислення класицизму в текстах київських неокласиків. Наукова новизна дисертації полягає в тому, що в ній уперше літературну критику київських неокласиків проаналізовано як цілісність, з'ясовано спільну проблематику й методологічні підходи. До аналізу залучено літературно-критичні тексти київських неокласиків 1910–1930-х рр., а також дискурсивно пов'язані з ними окремі тексти пізнішого часу. Враховано біографічні, автобіографічні, епістолярні й мемуарні матеріали. Введено до наукового обігу забуті, нерепубліковані тексти неокласиків та архівні джерела.

2. The thesis provides the first comprehensive study of the literary critical heritage of the Kyiv Neoclassicists and defines the characteristic features of their literary-critical discourse. The Kyiv Neoclassicists are presented as a group consisting of a core “Fivefold Cluster” (Mykola Zerov, Maksym Rylskyi, Mykhailo Drai-Khmara, Pavlo Fylypovych, Oswald Burghardt), the “sixth member of the Cluster,” Viktor Petrov, and their closest circle (Mykhailo Mohylianskyi, Borys Yakubskyi, Ananii Lebid, Stefan Savchenko, Mykhailo Kalynovych, Mykhailo Novytskyi, Andrii Nikovskyi). The inclusion of the complete corpus of critical, literary-historical, theoretical, epistolary, and autobiographical texts of each of the literary scholars and their comparative analysis makes it possible to reveal the common issues and methodological approaches of the group. The dissertation research combines two approaches. First, from the perspective of literature as an object of criticism, it analyzes how the Kyiv Neoclassicists perceived and evaluated writers and texts of foreign and Ukrainian literature, and which eras and stylistic currents they considered to be close to them. Second, from the perspective of the ontology of criticism, it is clarified how the Kyiv Neoclassicists understood the essence and tasks of criticism, what resonated with them from the philological tradition, what contemporary theories and ideas they were in tune with, what methodological tools they used, and what interpretive methods they considered to be their priority. Most of the Kyiv Neoclassicists gained their academic credentials as literary scholars at the Imperial University of St. Volodymyr in Kyiv, where they studied at the Faculty of History and Philology. The thesis reviews the influence of Volodymyr Perets's philological approach on the formation of the literary toolkit of the Kyiv Neoclassicists and analyzes the participation of Drai-Khmara, Fylypovych, Kalynovych, and Savchenko in the seminar on philology, as well as Perets's scholarly communication with other Neoclassicists. The Kyiv Neoclassicists defined tradition as an actualized, interconnected, simultaneously represented literary world legacy, a source of creative inspiration, and a basis for poetic innovation. Open to the appropriation of completely different literary phenomena, they nevertheless, as creators of the “high” canon, gave preference to literatures distant in time and space, in particular Greco-Roman antiquity. They considered antique literature to be important for the writers of modern Ukrainian literature as a school of style, a model of intellectualism and an optimistic worldview, a transmitter of similar historical experience. At the same time, the Neoclassicists assimilated the experience of European modernism in its various national variants (French, German, Polish, etc.). The prevalence of Occidentalist orientations in the

discourse of the Kyiv Neoclassicists did not exclude the Orientalist interests of some members of the group. The novelty of the research lies in the fact that, for the first time, based on the extensive use of printed and archival texts by the Kyiv Neoclassicists, their criticism is analyzed as a whole, common issues are identified, and the methodology of their criticism is examined. The analysis includes the Neoclassicists' literary-critical texts from the 1910s to the 1930s, as well as selected texts from later periods that are discursively related to them. Biographical, autobiographical, epistolary, and memoir materials are considered. Forgotten, unpublished texts by Neoclassicists and archival sources have been introduced into academic circulation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Котенко Н. Рецепція формалістичних ідей у колі київських неокласиків. Слово і час. 2006. № 11. С. 58–69. (0,9 друк. арк.)
2. Котенко Н. Проблематика німецькомовних літературознавчих праць Освальда Бургардта. Наукові записки. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. Т. 72: Філологічні науки. С. 39–44. (0,6 друк. арк.)
3. Котенко Н. Українська література в європейському контексті: компаративістичний аспект літературознавчих студій київських неокласиків. Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки. Черкаси, 2012. № 26. С. 86–90. (0,3 друк. арк.)
4. Котенко Н. Польська література в літературно-критичному дискурсі київських неокласиків. Волинь — Житомирщина: Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. Житомир: Вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2014. Вип. 25. С. 196–201. (0,4 друк. арк.)
5. Котенко Н. Неокласична антологія Юрія Клена. Мандрівець. 2015. № 1 (січ.—лют.). С. 35–41. (0,4 друк. арк.)
6. Вусатюк Н. Нові факти до біографії Оксани Драй-Хмари (Ашер). Слово і час. 2024. № 4. С. 21–40. (0,8 друк. арк.)
7. Вусатюк Н. Невідомі історії літератури Миколи Зерова. Spheres of Culture: Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies. Lublin, 2017. Vol. XVI. P. 230–238. (0,5 друк. арк.)
8. Kotenko-Vusatiuk N. Die Rilke-Rezeption in der sowjetischen Ukraine in den 1920er und 1930er Jahren. Geschichte der Philologien. Göttingen: Wallstein, 2024. Bd. 65/66. S. 106–117. (0,6 друк. арк.)
9. Vusatiuk N. Between Ukrainian Modernism and Socialist Realism: An Intellectual Biography of Mykhailo Drai-Khmara (1889–1939). New Europe College Yearbook 2023–2024. Bucharest, 2025. Vol. 2. P. 303–348. (2,2 друк. арк.)
10. Котенко Н. До питання методологічної своєрідності київських неокласиків. Молода нація: Альманах. Київ: Смолоскип, 2005. № 3. С. 62–85. (1,2 друк. арк.)
11. Котенко Н. Неп'ятірне гроно київських неокласиків. Київські неокласики: Антологія / Упор. Н. Котенко. Київ: Смолоскип, 2015. С. 5–46. (1,6 друк. арк.)
12. Котенко Н. Ананій Лебідь. Там само. С. 635–642. (0,3 друк. арк.)
13. Котенко Н. Андрій Ніковський. Там само. С. 773–781. (0,3 друк. арк.)
14. Котенко Н. Борис Якубський. Там само. С. 601–610. (0,3 друк. арк.)
15. Котенко Н. Віктор Петров (В. Домонтович). Там само. С. 437–445. (0,3 друк. арк.)

- 16. Котенко Н. Максим Рильський. Там само. С. 161–171. (0,4 друк. арк.)
- 17. Котенко Н. Михайло Драй-Хмара. Там само. С. 291–299. (0,3 друк. арк.)
- 18. Котенко Н. Микола Зеров. Там само. С. 53–64. (0,4 друк. арк.)
- 19. Котенко Н. Михайло Калинович. Там само. С. 723–732. (0,3 друк. арк.)
- 20. Котенко Н. Михайло Могилянський. Там само. С. 555–564. (0,4 друк. арк.)
- 21. Котенко Н. Михайло Новицький. Там само. С. 675–682. (0,3 друк. арк.)
- 22. Котенко Н. Михайло Новицький. Там само. С. 675–682. (0,3 друк. арк.)
- 23. Котенко Н. Освальд Бурггардт (Юрій Клен). Там само. С. 335–344. (0,3 друк. арк.)
- 24. Котенко Н. Павло Филипович. Там само. С. 241–249. (0,3 друк. арк.)
- 25. Котенко Н. Стефан Савченко. Там само. С. 689–698. (0,3 друк. арк.)
- 26. Vusatiuk N. Der Krieg, die ukrainischen Neoklassiker und Manuskripte, die nicht verbrennen. Kulturkorrespondenz östliches Europa. Potsdam, 2023. Nr. 1434. März/April. S. 8–13. (0,3 друк. арк.)
- 27. Kotenko-Vusatiuk N., Portnov A. Oswald Burghardt (Jurij Klen) in der deutsch-ukrainischen Literaturgeschichte. Dichtung der Verdammten: Eine Anthologie ukrainischer Dichtung. Ausgew. und übertr. von Oswald Burghardt (Jurij Klen). Hrsg. von N. Kotenko-Vusatiuk und A. Portnov. Mit Erinnerungen an den Autor von D. Čyževs'kyj. Wuppertal: Arco, 2025. S. 9–53. (1,4 друк. арк., у співавторстві)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0109U008101

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моренець Володимир Пилипович

2.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Набитович Ігор Йосипович

2. Ihor Nabytovych

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9453-158X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Руснак Ірина Євгеніївна

2. Iryna Y. Rusnak

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8355-7389

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**VIII. Заключні відомості**

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Бондарева Олена Євгенівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Бондарева Олена Євгенівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бровко О.О.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна